

Programma Sociaal Domein

Inleiding Programma Sociaal Domein

Inleiding

Terugblik Perspectief 2024 sociaal domein

Zorg en ondersteuning, werk en inkomen, (passend) onderwijs en overig preventief beleid - met name rond jeugd en gezondheid - vormen het hart van het Programma Sociaal Domein. Dit programma streeft ernaar dat de inwoners van Twenterand zo veel mogelijk zelf hun dagelijkse dingen kunnen doen en daar zelf over beslissen zodat ze optimaal mee kunnen doen in de samenleving. Thuis, in de buurt, bij een vereniging of op het werk: zelf- en samenredzaamheid is het uitgangspunt. Alle mogelijkheden (eigen kracht) van inwoners en hun omgeving (inzet netwerk) worden hierbij benut. Waar dat niet/of in mindere mate lukt worden inwoners hierbij geholpen of ondersteund, waarbij er wordt ingezet op het aanleren van vaardigheden zodat men kortdurende ondersteuning nodig heeft en op termijn zelfstandig verder kan. Binnen het jeugdbeleid en onderwijs stimuleren wij ontwikkeling van individuen. Rond werkgelegenheid is er aandacht voor specifieke doelgroepen met arbeidsbeperkingen en de toekomst WSW. Er wordt hard gewerkt aan preventie, vroegsignalering en bewustwording, maar merken dat veranderingen vooral betrekking hebben op mensen die in een kwetsbare positie zitten. De sociaaleconomische problematiek in onze gemeente blijft stevig en dus is daarmee de opgave in het sociaal domein ook fors.

Terugkijkend naar 2024 waren er vernieuwde kaders van toepassing op het sociaal domein. Het coalitieakkoord en in het verlengde hiervan de nieuwe integrale beleidsnota Sociaal Domein 2023-2026 (hierna: IBN) zijn vertaald naar een eerste Maatschappelijke Agenda (MAG). Een interactieve werkwijze om samen met de samenleving en organisaties de doelen te bereiken op de 4 themalijnen:

1. De zelfredzame Twenterander
2. De participerende Twenterander
3. De lerende Twenterander
4. De gezonde Twenterander

De MAG is een nieuwe manier van werken met veel interactie. Met tevredenheid kunnen we vaststellen dat de eerste ervaringen met deze MAG zeer positief zijn.

In 2024 is gewerkt aan grote opgaven als bestaanszekerheid (minimabeleid, partiële), kansengelijkheid (basisvaardigheden), inclusiviteit, normalisering en preventie. Met andere domeinen is gewerkt aan wonen (incl. Woonzorgvisie), omgevingsvisie en economische visie en uiteraard het vluchtelingen- en ontheemdenvraagstuk. Op onderwijsgebied is de besluitvorming over een nieuwe Oranjeschool – een prioriteit uit het coalitieakkoord - succesvol afgerond. Ook zijn diverse verordeningen (zoals Wmo, sociale Individuele inkomenstoeslag, re-integratie en jeugdhulp) in 2024 geactualiseerd.

Grotere beleidsontwikkelingen zoals de hervormingsagenda en toekomstscenario Jeugd zijn gevolgd, maar de gevraagde duidelijkheid is er nog niet, terwijl het stelsel en de financiering ervan (met name met jeugdhulp) piept en kraakt. Gelet op bovenstaande ontwikkelingen zijn we in 2024 al wel aan de slag gegaan met het toekomstbestendig maken van onze Toegang. Een bestuursopdracht is vastgesteld door het college, waarbij ook de opdracht “stevige lokale teams” uit de Hervormingsagenda is meegenomen. De raad is hierover geïnformeerd.

Op Twents niveau werkten we stevig en naar tevredenheid samen en dat is nodig omdat we het als Twenterand ook niet alleen kunnen. Inkoop jeugd en Wmo zijn afgerond. Doelgroepenvervoer eveneens en sturing op het zorglandschap zijn grote meerjarige operaties. Overigens zijn in 2024 door wetwijzigingen vanwege versterking van de democratische legitimatie (voor de raden) de diverse gemeenschappelijke regelingen geactualiseerd.

In de uitvoering is ook in 2024 moeite om tijdig beschikkingen af te geven en was werkdruk voelbaar. Dit komt door volume en complexiteit van aanvragen maar ook door onbalans met de capaciteit door arbeidsmarktproblematiek en persoonlijke situaties. Daardoor is het lastig ons personeelsbestand op sterkte en niveau te houden. Dit speelt op bijna alle domeinen van het sociaal domein (ook Meldpunt Geldzorgen, Leerplicht) en ook bij beleidsfuncties (met name jeugd). De leiding – vernieuwd vanwege de organisatieontwikkeling – werkt aan meer balans om de basis op orde te houden of te krijgen met middelen als digitalisering, een professionaliseringsslag en versteviging van het dienstverleningsniveau.

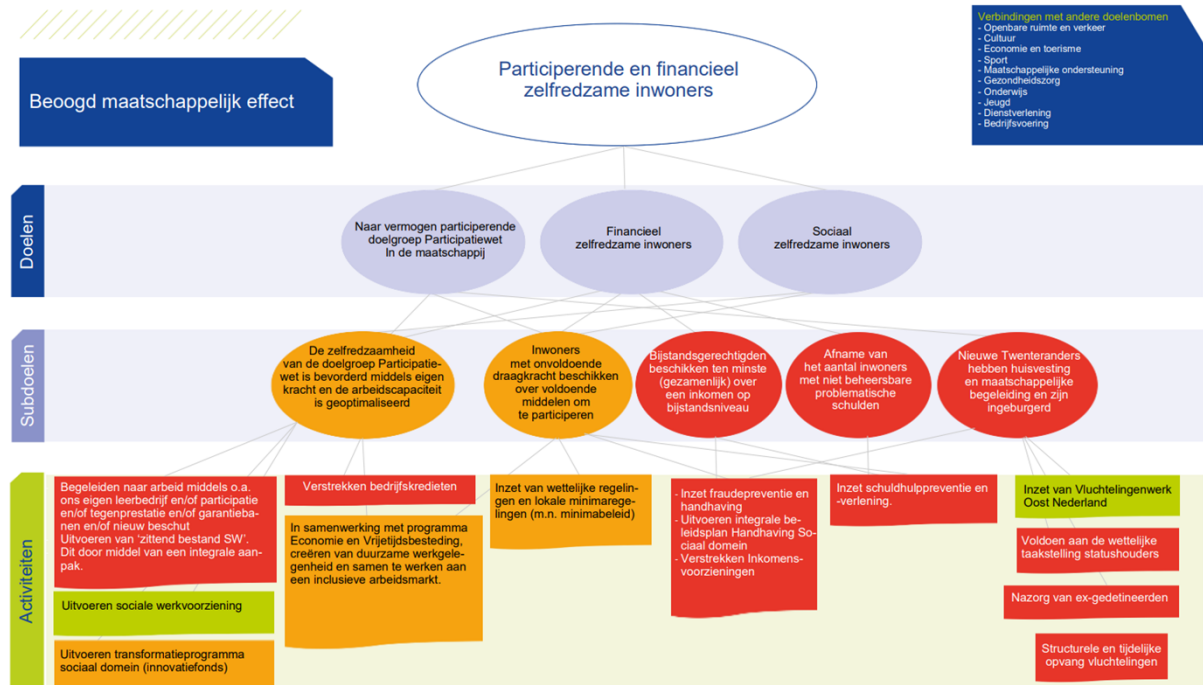
We bleven in 2024 ook gezien de komende ravijnjaren scherp aan de wind varen en middels succesvolle instrumenten als beïnvloeding van verwijzingen (CEV-ers), gezinswerk en preventieve interventies (ook door inzet van de middelen SPUK GALA) blijft de focus op zelfredzaamheid bevorderen en voorkomen (want dat is beter en goedkoper dan genezen).

Kostenstijgingen (ook door inkoop doelgroepenvervoer en prijsindexaties), de vergrijzing, caseloadnorm jeugdbescherming, groepsgrootteverkleining, afbouw jeugdzorgplus, uitspraken rechters rond Wmo zijn helaas niet te voorkomen en dit blijft ook de komende tijd onze zorg houden. En dan is het effect van vergrijzing nog niet sterk aanwezig maar zijn we wel gaan verkennen hoe we als Twenterand hierop kunnen gaan inspelen. Tot zover de algemene terugblik op belangrijke onderdelen. Bij de doelenbomen gaan wij nader in op specifieke onderwerpen.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Sociale zaken | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doel: Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet In de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Doel: Financieel zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding is een van de dingen die meedoen in de samenleving mogelijk kan maken. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien met een uitkering. Voor de meest kwetsbaren uit onze samenleving ligt er een opgave wat betreft het vinden van passend werk.

Kinderen moeten zich kunnen ontplooiën, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij perspectief houden op een gelukkig leven. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Doel: Sociaal zelfredzame inwoners

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De zelfredzaamheid van de doelgroep Participatiewet is bevorderd middels eigen kracht en de arbeidscapaciteit is geoptimaliseerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- In samenwerking met programma Economie en Vrijtijdsbesteding, creëren van duurzame werkgelegenheid en samen te werken aan een inclusieve arbeidsmarkt.

Omschrijving

De opgaven binnen de doelenboom sociale zaken over de afgelopen periode waren uiteraard gekoppeld aan het scenario Economisch Sterk Twenterand met een sociaal kloppend hart en in het verlengde hiervan de opgaven in onze integrale beleidsnota sociaal domein.

Als eerste kernthema noemen wij participatie. Landelijk speelt nog steeds het breed offensief, waarin nog meer inwoners worden gestimuleerd om deel te nemen aan de maatschappij. Mogelijk maken in plaats van regels als uitgangspunt – ook bij handhaving- staat hierbij voorop. Daarnaast hebben we stappen gezet in het vormgeven van een regionaal werkcentrum (1 loket voor werkzoekenden, werkgevers en werkenden, gefaciliteerd door UWV en gemeenten).

Koppeling vanuit sociale zaken/reïntegratie met werkgelegenheid en aansluiting scholing en (inclusieve) arbeidsmarkt - waarin iedereen met arbeidsvermogen in staat wordt gesteld om mee te doen in de samenleving - zijn verbindende thema's.

Een tweede thema is de bestaanszekerheid en toepassing van de menselijke maat.

De versoepeling van de Participatiewet op gebied van rechtmatigheid, Participatiewet in balans.

Aandacht voor inwoners met geldzorgen (schulden, effectieve en efficiënte armoedebestrijding) blijft ook de komende tijd een prioritaire opgave. Vanaf juli 2023 zijn de trajecten schuldhulpverlening via de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) en Minnelijke schuldsanering natuurlijke personen (Msnp) gehalveerd. De geldzaken - stressvrij - op orde hebben is randvoorwaardelijk om goed te kunnen meedoen in de maatschappij.

De rapportage inclusieve arbeidsmarkt en de re-integratieverordening is opgeleverd.

De week van de waarde, heeft plaatsgevonden. Het team werk en economie heeft tijdens deze week aandacht besteed aan IKBINDR en jongeren en geld.

- Uitvoeren sociale werkvoorziening

Omschrijving

Toekomst Sociale Werkvoorziening

Het aantal mensen met een indicatie sociale werkvoorziening daalt. Dit omdat intrede in de SW niet meer mogelijk is. In de plaats hiervan is het instrument Nieuw Beschut geïntroduceerd en de Loonkostensubsidie. We zien dat veel van deze mensen in het reguliere bedrijfsleven aan de slag kunnen.

Een van de opdrachten van de organisatie Ontplooi is om de arbeidscapaciteit en eigen kracht van de medewerkers met een SW indicatie te vergroten. Ontplooi begeleidt mensen die een sociale werkvoorzieningsindicatie hebben. Dit kan in een beschutte omgeving zijn bij Ontplooi (catering, keuken, in- en ompakwerk etc.) maar ook worden er medewerkers gedetacheerd naar andere bedrijven. In 2024 heeft er een evaluatie plaats gevonden van Ontplooi in opdracht van de gemeente Almelo. De hoofdvraag hierbij was: In hoeverre voldoet Ontplooi aan de gestelde inhoudelijke doelstellingen? In 2025 worden de resultaten bekend. Ook landelijk wordt er gekeken naar de infrastructuur van de sociale werkvoorzieningsbedrijven. Hiervoor worden middelen beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn we lokaal een onderzoek gestart hoe we de sociale werkvoorziening in de toekomst willen vormgeven. Deze 3 sporen lopen gelijktijdig en zijn complementair aan elkaar.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Afname van het aantal inwoners met niet beheersbare problematische schulden

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Inzet schuldhulppreventie en -verlening.

Omschrijving

Het borgen van bestaanszekerheid is een belangrijk speerpunt van de in 2023 vastgestelde Integrale Beleidsnota (IBN). In het najaar van 2023 is de energietoeslag voor 2023 uitgekeerd. Omdat de energieprijzen inmiddels genormaliseerd waren heeft het Rijk besloten om voor 2024 geen energietoeslag te laten verstrekken.

Het Meldpunt Geldzorgen heeft ondertussen onverminderd inwoners met financiële vragen zo goed en zo vroeg mogelijk bediend. Hiermee voorkomen we het ontstaan van (problematische) schulden. Voor de benodigde formatie-uitbreiding van het Meldpunt Geldzorgen voor de jaren 2023, 2024 en 2025 heeft uw raad reeds bij de begroting voor 2023 financiële middelen vrijgemaakt. Inmiddels is met moeite de formatie-uitbreiding van het Meldpunt ingevuld. Door te investeren in de werkzaamheden van het Meldpunt Geldzorgen voorkomen we de inzet van duurdere curatieve dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland (SON).

Ondanks dat we de laatste jaren steeds minder dienstverlening afnemen van SON nemen de kosten aan SON toe. Dit wordt veroorzaakt door een herijking van de dienstverlening (de zogenaamde klantreis), door de inflatie en de loonkostenontwikkeling. Voor de extra kosten hebben we in de kadernota 2024 reeds € 45.000 gevraagd.

Juist omdat we steeds minder dienstverlening van SON afnemen maar wel geconfronteerd worden met hogere kosten, hebben we in 2024 onderzocht of we schuldhulpverlening in de toekomst anders en efficiënter kunnen organiseren, met behoud van kwaliteit. Het onderzoek (de bestuursopdracht) is afgerond en er is een businesscase is opgesteld. Uw raad is via een raadsbrief op de hoogte gesteld van de uitkomsten van het onderzoek. Besloten is dat het Meldpunt Geldzorgen vanaf 1-1-2026 de intake voor schuldhulpverlening zelf gaat doen en hiertoe overgaat tot partiele uittreding uit SON. De eenmalige kosten die hiermee gepaard gaan bedragen € 78.000. De jaarlijkse besparing is €29.000. Maar bovenal denken we tot een betere integrale en efficiënte dienstverlening voor de inwoner te komen als we de intake zelf doen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Inburgering**

Omschrijving

Ontheemde Oekraïners

De gemeente zet volop in om iedereen mee te laten doen in de Twenterandse samenleving. Dat geldt zeker ook voor Oekraïense vluchtelingen. Door te investeren in zowel taal als werk stimuleren we dat ze beter kunnen integreren, meedoen aan allerlei activiteiten en kunnen werken. Zeker in een tijd van schaarste en personeelstekorten biedt dit kansen voor de omgeving.

De gemeente doet dit niet alleen, samen met taalaanbieders, gepensioneerde docenten en vrijwilligers zorgen we ervoor dat we de kansen vergroten om mee te doen. Door nauw met elkaar samen te werken bereiken we meer. Door taal en werk te combineren kunnen de Oekraïners veel beter meedoen in de Nederlandse samenleving.

Ondanks dat de Oekraïners een speciale juridische status hadden en zonder werkvergunning aan de slag konden, was het in het begin moeilijk om werk te vinden. Door lokaal en regionaal de verbinding met werkgevers te leggen en voor begeleiding te zorgen vond een deel van de Oekraïners werk. Met de juiste werkhouding en gedrevenheid zijn ze daarna hun eigen ambassadeur geworden en helpen ze inmiddels elkaar aan werk. Inmiddels werkt 95% van de Oekraïners in Twenterand en omgeving. Ondanks hun relatief hoge opleidingsniveau, slagen Oekraïense ontheemden veelal niet in om werk te vinden in hun eigen werkveld en op hun eigen opleidingsniveau.

Statushouders

Het doel van de Wi2021 is dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk meedoen in Nederland. Idealiter doen ze dat vanaf het moment dat een verblijfsvergunning is verleend in de gemeente. Veel statushouders verblijven echter lang in het azc, omdat er voor hen nog geen woning beschikbaar is. Daarom werken Twenterand en het COA steeds vaker samen om al in het azc te starten met de begeleiding in het kader van de inburgering.

Het betrekken van werkgevers blijft een uitdaging. Een belangrijke pijler van de Wi2021 is dualiteit: statushouders doen gelijktijdig aan het leren van de taal al werkervaring op, zodat ze sneller naar betaald werk kunnen uitstromen. Twenterand organiseert participatie-activiteiten in de inburgering. Het

lukt om diverse redenen niet om voor alle statushouders (voor wie dat geschikt is) een participatieplek te organiseren. Een van de redenen is dat werkgevers niet altijd bereid zijn om participatieplekken voor inburgeraars te bieden, zeker als zij nog aan het begin van hun taaltraject staan.

Op het gebied van inburgering is Twenterand in Q4 2024 gestart met de voorbereidingen voor de aanbestedingen van de Z-route (zelfredzaamheid: inburgering en participatie), de Onderwijsroute (instroom in beroeps- en hoger onderwijs) en de B1-route (taal). De voorbereidingen vinden plaats in (sub)regionaal verband, met als doel dat de aanbestedingen gereed zullen zijn in het najaar van 2025. De insteek van de gemeente Twenterand bij deze aanbestedingen is om de combinatie kinderopvang/inburgering makkelijker te maken en om meer avondlessen voor inburgeraars mogelijk te maken.

- **Structurele en tijdelijke opvang vluchtelingen**

Omschrijving

Opgave vluchtelingenopvang gemeente Twenterand

De focus van de vluchtelingenopvang in Twenterand ligt op dit moment op huisvesting van statushouders en op de opvang van Oekraïense ontheemden.

Statushouders

Betreffende de statushouders; duidelijk is dat de taakstelling is toegenomen. Deze toename is gebaseerd op de inschatting van het kabinet dat het aantal asielzoekers dit jaar en komende jaren toeneemt en dat de achterstanden in de verwerking van asielaanvragen bij de IND worden ingelopen. De taakstelling voor de eerste helft van 2024 is 36 en de tweede helft 2024 is 33, dus totaal 69. De achterstand van de voorgaande jaren is 19 en dit komt bovenop de taakstelling van 2024. De taakstelling voor 2024 komt op 88. In 2024 heeft Twenterand 46 statushouders gehuisvest. De taakstelling voor 2025 eerste helft is 34. Met de achterstand van 42 komt de taakstelling voor de 1e helft voor 2025 op 76 statushouders.

Asielzoekers

De Spreidingswet is op 1 februari 2024 van kracht geworden. Twenterand zou oorspronkelijk 183 asielzoekers moeten opvangen. Hengelo had ruimte voor nog eens 83 plekken bovenop hun quota. Hengelo heeft daarom 83 asielzoekers voor Twenterand opgevangen. In ruil daarvoor heeft Twenterand 83 ontheemde Oekraïners opgevangen. Aanvullend hierop wordt sinds 2022 in Twenterand een gezin van 5 asielzoekers opgevangen (crisisnoodopvang).

Spreidingswet

Onderdeel van de Spreidingswet is dat de gemeenten voor 1 oktober 2024 moeten komen met een locatie voor opvang van asielzoekers met aantallen. Het college heeft gezien het standpunt van de Raad besloten geen locatie aan te wijzen voor de opvang van asielzoekers. Binnen de aangenomen moties is geen mogelijkheid tot uitvoering van de Spreidingswet. Het ontbreekt aan voldoende draagvlak zowel binnen de raad als maatschappelijk. Daarnaast kan een locatiekeuze andere ruimtelijke plannen beïnvloeden. Op 20 december 2024 heeft de minister van Asiel en Migratie een besluit genomen over de verdeling van asielopvangplaatsen in het kader van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken van asielopvangvoorzieningen voor de provincie Overijssel. Twenterand moet volgens het verdeelbesluit voor 1 juli 2025 137 reguliere opvangplaatsen en 26 AMV-opvangplaatsen realiseren.

Ontheemde Oekraïners

In 2024 had Twenterand 301 opvangplekken beschikbaar voor de opvang van ontheemde Oekraïners. De opvang loopt naar tevredenheid in Twenterand.

Gezien het feit dat er nog geen zicht is op het einde van het conflict met Rusland zal Twenterand ook in het kalenderjaar 2025 de opvang voor ontheemde Oekraïners continueren. Omdat de taakstelling voor Twenterand in 2025 verhoogd wordt naar 255 en het college 83 extra opvangplekken wil bovenop haar eigen opgave, worden er in 2025 38 opvangplekken toegevoegd.

In 2023 werd camping de Blekkenhorst aangekocht voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Op de camping verblijven ook jaargasten. De tijdelijke functieverandering heeft een oplossing geboden voor een maatschappelijke vraag: opvang van ontheemde Oekraïners. Het vakantiepark heeft

daarmee een kwaliteitsimpuls gekregen. Dit draagt bij een nieuw toekomstperspectief voor het vakantiepark.

Metingen

Excel-tabel

Beleidsdoelen	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Naar vermogen participerende (niet) uitkeringsgerechtigden							
Aantal uitkeringsgerechtigden* (participatiewet)	400	398	394	403	432	442	CIV
Aantal personen met een loonkostensubsidie (nieuwe indicator 2021)	143	138	135	115	97	-	CIV
Aantal uitkeringsgerechtigden (IOAW/IOAZ)	13	15	17	22	22	24	CIV
Aantal activeringstrajecten	224	226	320	235	330	334	CIV
Aantal Wsw 'zittend bestand' in arbeidsjaren	208	219	223	221	255	267	meicirculaire
Aantal taakstelling vergunninghouders	88	75	57	29	38	28	Min. Justitie en Veiligheid
Financieel zelfredzame inwoners							
Aantal aanvragen bijzondere bijstand**	416	444	458	553	432	562	CIV
Aantal personen die uitgestroomd zijn naar werk***	117	120	116	59	44	70	CIV
Aantal aanvragen inkomenstoeslag**	298	314	310	338	404	327	CIV
Aantal personen die beroep doen op de studietoelage**	9	11	14	17	11	8	CIV
Sociaal zelfredzame inwoners							
Aantal personen die beroep doen op de Meedoenregeling**	309	375	359	309	218	423	CIV
Aantal personen die beroep doen op de jeugd sport en cultuurfonds	174	148	105	165	124	163	extern
Beschut werk	20	19	17	17	11	11	Ministerie van SzW
Aantal kinderen schoolpakket	53	75	66	70	95	79	Interne systemen

* betreft het aantal uitkeringspartijen

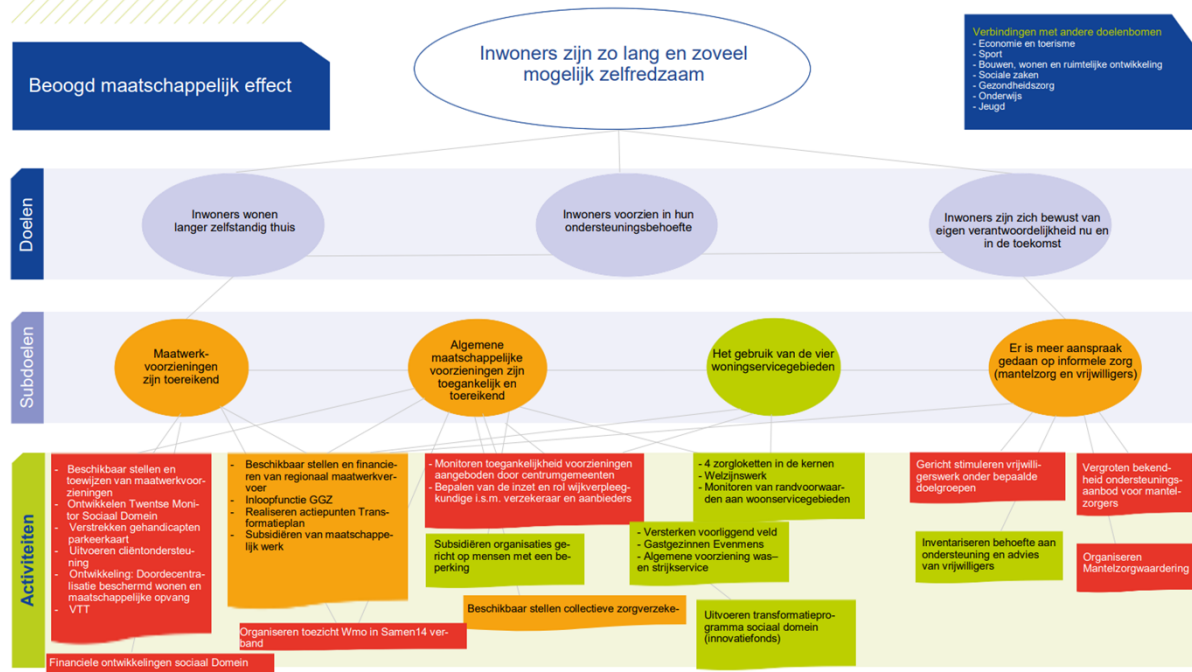
** betreft per 2021 het aantal toegekende aanvragen

*** vanaf 2022 vermelden we het totale aantal uitgestroomde personen uit de bijstand

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Maatschappelijke ondersteuning | 2024

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

Wij streven als Twenterand na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven, het liefst in de eigen woning. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om in dit doel te voorzien.

Doel: Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners om hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van de Wmo. Eerst beoordelen we de eigen kracht van de inwoner en kijken we naar algemene voorzieningen. Daar waar nodig zetten we een maatwerkvoorziening in om in de ondersteuningsbehoefte van de inwoner te voorzien.

Doel: Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Doordecentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang**

Omschrijving

Deze taak wordt opgepakt in samenwerking met Centrumgemeente Almelo en in totaal de zes gemeenten die onderdeel uitmaken van de subregio Almelo. De situatie is complex. De rijksbeleid kent onzekerheden en subregionaal is er al jaren sprake van een tekort bij maatschappelijke opvang, dat wordt opgelost met het overschot op beschermd wonen. Middelen blijven over omdat er onvoldoende plekken zijn in de keten. Om die reden is er een wachtlijst. Er worden in 2025 voorstellen ontwikkeld en initiatieven genomen om deze wachtlijsten het hoofd te bieden en ook om CIMOT goed te laten functioneren. Ook speelt er de continuering rond het project Huis van Herstel. Gezien de onduidelijkheden rond onze verantwoordelijkheden en budgetten vindt vanaf 2024 nader verkennend lokaal onderzoek om strategisch te kunnen handelen. Zie voor nadere informatie ook de tekst bij verbonden partijen.

- **Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein**

Omschrijving

In deze paragraaf worden de belangrijkste ontwikkelingen in het sociaal domein geschetst. Dit betreft de hoofdbudgetten – veelal opneemregelingen – op de diverse onderdelen binnen het sociaal domein.

Sociale Zaken

Allereerst is het zo dat er sprake is van een incidenteel nadeel van € 51.000 op Algemene Bijstand. Dit wordt verklaard doordat er minder is afgelost vanuit de BBZ en TOZO-regelingen dan begroot was.

Het Participatiebudget laat een incidenteel nadelig saldo zien van € 74.000 over 2024. Er is tijdens geen rekening gehouden met eenmalige kosten in verband met de overgang van taken levensonderhoud vanuit Almelo. Op het budget voor Bijzondere Bijstand zien we een overschrijding van € 191.000. Dit komt door een overschrijding van ongeveer € 50.000 van de minimaregelingen en de verstrekkingen bijzondere bijstand. Ondanks dat er minder aanvragen waren in 2024, lag het gemiddeld uitgekeerde bedrag wel hoger. Deze overschrijding wordt gedekt vanuit de reserve minimabeleid. Het restant van de overschrijding wordt veroorzaakt doordat er nog voor € 142.000 aan energietoeslag is uitgegeven in 2024. Dit is gedekt uit de Algemene Risico Reserve, aangezien bij de jaarrekening 2023 de overgebleven middelen voor energietoeslag zijn gereserveerd voor de uitgaven in 2024.

Onder sociale zaken worden ook de budgetten voor Vluchtelingen, ontheemden Oekraïne en Inburgering verantwoord. Deze budgetten tezamen laten een voordeel zien van bijna €3.900.000. Dit voordeel wordt veroorzaakt door een hogere normvergoeding voor ontheemden dan dat de daadwerkelijke kosten zijn en een voordeel in verband met de vergoeding vanuit het COA. Deze overschotten zijn net als voorgaand jaar gestort in de Algemene Risico Reserve.

Wmo

Huishoudelijke ondersteuning laat een nadelig saldo zien van € 37.000* ten opzichte van de begroting van € 4,3 miljoen. Dit geeft aan dat de prognose die tijdens de BERAP 2024 is gemaakt, en waarbij er €700.000 extra beschikbaar is gesteld voor het HO budget, we goed zijn uitgekomen bij de jaarrekening. De toename die tijdens de BERAP zichtbaar was, heeft zich in dezelfde lijn doorgezet. Wmo voorzieningen laat een voordelig saldo zien van € 124.000. Dit voordelig saldo wordt verklaard doordat er een nieuwe verordening is en er sterker wordt ingezet op eigen kracht en contractmanagement (o.a. voorraadbeheer in het depot, hergebruik). Het voordeel op de hulpmiddelen en de woningaanpassingen betreft dan ook € 91.000, mede dankzij een extra inkomst vanuit de verkoop van hulpmiddelen uit het depot die de gemeente niet meer kan gebruiken à € 33.000.

Wmo-Begeleiding laat voordelig saldo zien van € 310.000*. De eerdere trend van toename zoals de afgelopen jaren zich voordeed, heeft zich gedurende dit jaar niet verder doorgezet. Er is tijdig en goed geanticipeerd op de bijstellen van de begroting, zodat we zelfs dit jaar ruim binnen begroting blijven. PGB Wmo laat een voordelig saldo zien van € 36.500. Dit voordelig saldo wordt verklaard door een lager aantal cliënten t.o.v. waarop begroot is. De tendens die vorig jaar zichtbaar was is goed tot uiting

gekomen waaruit dus blijkt dat er minder gebruik van een PGB wordt gemaakt. Waar van toepassing worden de saldi van Wmo verrekenend met de reserve sociaal domein.

Jeugd

De budgetten jeugdhulp

In de kadernota 2024 is al aangegeven dat we gingen aframes (€ 900.000) en meer risico zouden nemen met als achtervang de ARR. De uitkomsten 2024 zijn nu bekend. Op het gebied van de geïndiceerde jeugdzorg is sprake van een nadelig saldo van € 560.000*. Dit is ongeveer 4% van het gehele budget. Het aantal jeugdigen en het aantal complexe casuïstiek is ten opzichte van het geprognosticeerde aantal toegenomen in 2024. Tevens heeft het grillige declaratiepatroon van aanbieders, met name in de laatste vijf maanden van 2024, ervoor gezorgd dat de prognose die bij de BERAP werd gemaakt niet is uitgekomen. We zien dat met name de grote aanbieders met terugwerkende kracht nog veel gedeclareerd over de eerdere maanden. Oorzaak hiervoor kan deels gevonden worden bij zorgaanbieders. Echter moeten we ook concluderen dat door wachtlijsten en het soms niet tijdig versturen van toewijzingen aan aanbieders door ons als gemeente, dat de mogelijkheid tot het declareren logischerwijs uitblijft. Waar van toepassing worden ook de saldi van Jeugd verrekend met de reserve sociaal domein.

Vervoer

Vanaf 1 augustus 2024 is een nieuwe vervoerder gestart en kennen we nieuwe tarieven. Er waren helaas diverse opstartproblemen, die samen met de andere twee gemeenten binnen ons perceel zijn geadresseerd. Inmiddels loopt het vervoer een stuk beter.

Financieel gezien kunnen we stellen dat de nieuwe tarifiering goed is uitgekapt, waarbij we wel moeten blijven kijken naar vervoer als geheel (Wmo-vervoer, Jeugdwetvervoer en leerlingenvervoer) en niet alleen naar de afzonderlijke onderdelen. De kosten zijn over de volle breedte binnen het budget gebleven. Dit heeft te maken met goede prognoses. Het Jeugdwetvervoer laat een voordeel van € 50.000 zien en het Wmo-dagbestedings-vervoer en de regiotaxi een voordelig saldo van € 65.000. Een goede prognose van het leerlingenvervoer onder de nieuwe contractvoorwaarden heeft geleid tot een budget waar we goed mee uitkwamen.

* Saldi zijn nog onder voorbehoud van definitieve productieverantwoordingen.

- **Garanderen ondersteuning door beschikbaar stellen en toewijzen van maatwerkvoorzieningen**

Omschrijving

Er is in de programmabegroting 2024 geld ter beschikking gesteld om voor zowel de consultants als de backoffice Wmo extra formatie aan te nemen. Deze is gerealiseerd. Hierdoor waren de wachttijden voor de Wmo in 2024 over het algemeen behapbaar.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Algemene maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren transformatieprogramma sociaal domein (stimuleringsfonds)**

Omschrijving

Het stimuleringsfonds sociaal domein wordt gecontinueerd en conform een raadsnotie is er hierbij extra aandacht voor initiatieven die zich richten op de Wmo. Dit zal ook proactief binnen de diverse organisaties en partners worden gepromoot.

Metingen

Beleidsdoelen	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend							
Toegekende maatwerkvoorzieningen totaal*	3151	2919	3270	3554	3434	3325	Interne systemen
Algemeen maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend							
Aantal mantelzorgers dat de waardebonnen heeft ontvangen	982	939	803	885	986	1003	Stichting Evenmens
Aantal individueel ondersteunde mantelzorgers	236	400	236	265	306	162	Stichting Evenmens
Aantal behandelde cliëntsystemen	386 AMW en BRAM 78 SGMW 3 THV ****	414	436	407	437	454	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal behandelde cliënten***	179	194	197	192	252	275	MEE IJsseloovers
Aantal verzekerden collectieve zorgverzekering	1024	1036	1099	1209	1221	1416	Menzis

*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

** Inwoners kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke inwoners dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen

*** MEE registreert casussen, vandaar dat het hier om het aantal casussen gaat

**** AMW = Algemeen Maatschappelijk werk. BRAM = een onderdeel dat onder maatschappelijk werk wordt weggezet.

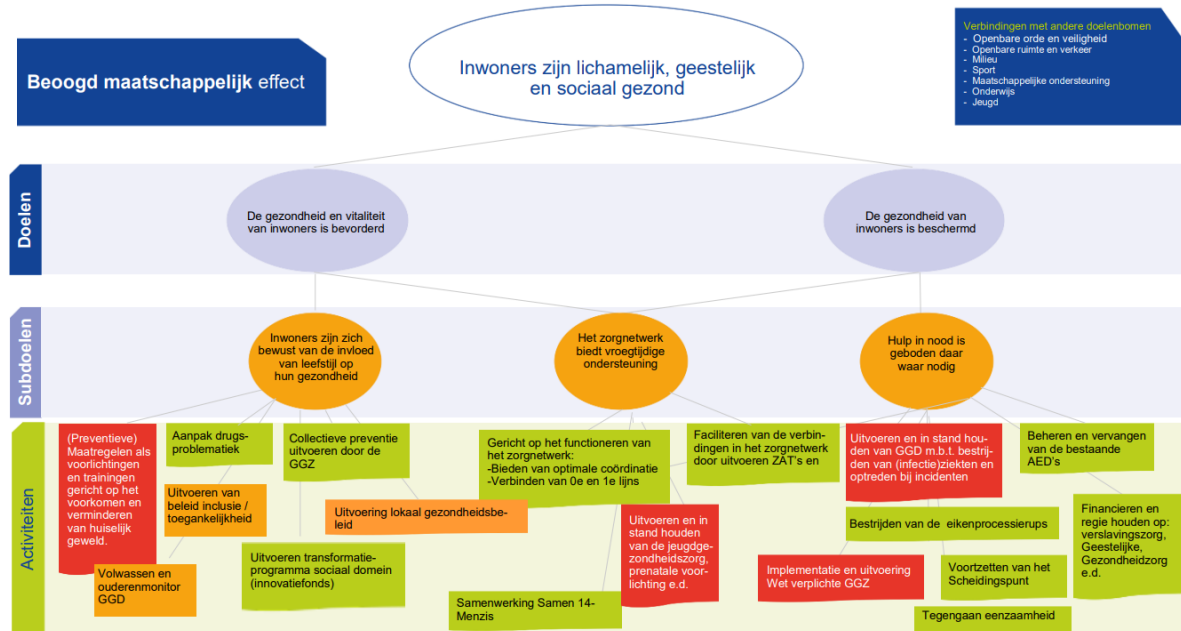
SGMW = Schoolgericht Maatschappelijk Werk.

THV = Tijdelijk Huisverbod. Hierbij gaat het om ondersteuning van de persoon die achterblijft bij een tijdelijk huisverbod en tijdens het nazorgtraject.

Doelenboom Gezondheidszorg

Doelenboom

Gezondheidszorg | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel: De gezondheid en vitaliteit van inwoners is bevorderd

Volgens het concept voor positieve gezondheid, is gezondheid "het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven". Gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Voor de gemeente is het van belang dat haar inwoners gezond en vitaal zijn. Door het bevorderen van gezondheid en vitaliteit kunnen zorgkosten verminderden en soms wel voorkomen worden. Inwoners die gezond en vitaal zijn kunnen daarnaast een grote bijdrage leveren aan de samenleving door bijvoorbeeld het uitvoeren van vrijwilligerswerk.

Doel: De gezondheid van inwoners is beschermd

Naast het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van inwoners is het ook nodig om deze gezondheid te beschermen. Er zijn meerdere bedreigingen die de gezondheid van mensen kunnen schaden. Door het organiseren van beschermingsmaatregelen probeert de gemeente dit te voorkomen. Gezondheidsbescherming is het geheel van activiteiten en maatregelen dat er toe bijdraagt dat mensen minder worden blootgesteld aan schadelijke omstandigheden.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Inwoners zijn zich bewust van de invloed van leefstijl en gedrag op hun eigen en andermans gezondheid en functioneren

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Aanpak drugsproblematiek**

Omschrijving

In Twenterand is genotsmiddelengebruik een onderwerp waar altijd veel aandacht voor is. Door de focus op bewustwording van gezonde keuzes en kennisbevordering over mogelijke gevolgen van middelengebruik geven we samen met onze partners onze aanpak vorm. Door gebruik te maken van lokaal gewortelde organisaties, lokaal bekende professionals, ervaringsdeskundigheid en laagdrempelige hulp, is er ook in 2024 hard gewerkt aan het zo vroeg mogelijk signaleren van problematiek en het voorlichten van doelgroepen over gevolgen.

Nieuw dit jaar was de samenwerking met sportverenigingen: samen met de gemeente en hulporganisaties hebben zij de handschoen opgepakt om ervoor te zorgen dat hun leden goed geïnformeerd worden over de werking en mogelijke gevaren van genotsmiddelen. In de toekomst willen we dit verder uitbouwen.

- **Uitvoeren van beleid inclusie/toegankelijkheid**

Omschrijving

Conform het voorgestelde beleid in de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein (zie ook de bijlage in de IBN) en de prioriteiten die het college in hun coalitieprogramma heeft gesteld, zetten we komende jaren meer in op toegankelijkheid zodat iedereen optimaal mee kan doen in Twenterand. Brede inclusie is het doel, daarom zijn er ook in de in 2024 verschenen maatschappelijke agenda verschillende aspecten rondom toegankelijkheid en inclusie uitgewerkt. Om dit doel te bereiken is er in 2024 voor het eerst een budget vrijgemaakt: € 15.000 per jaar, voor drie jaar.

In 2024 is hiermee de week van de toegankelijkheid neergezet, is er gewerkt aan toegankelijke verkiezingen, is de read-speaker geïntroduceerd en wordt er actief samengewerkt met ervaringsdeskundigen bij het neerzetten van projecten en activiteiten. Ook is er in 2024 gestart met de participatiedagen voor de inclusieve speeltuinen, in 2025 worden deze verder voortgezet.

- **Uitvoering lokaal gezondheidsbeleid**

Omschrijving

Door de themalijn de gezonde Twenterander in onze integrale beleidsnota op te nemen, wordt duidelijk gemaakt dat we stevig en integraal inzetten op preventie. Via het gedachtengoed van positieve gezondheid wordt gezond gedrag gepromoot in plaats van ongezond gedrag afgestraft. Bewustwording, positiviteit en ruimte voor eigen initiatief en eigen kracht zijn hierbij cruciaal, waarbij er oog is voor inwoners die extra risico lopen op ongezond gedrag.

Een van de prioriteiten van 2024 was de inzet op het verbeteren van de mentale gezondheid. Zowel lokaal als regionaal (bij de GGD) is de inzet vergroot. Samen met onderwijspartners, welzijnspartners en inwoners is gestart met het opzetten van een ketenaanpak om samen te werken aan grotere weerbaarheid en betere mentale gezondheid bij onze jeugd.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Hulp in nood is geboden daar waar nodig

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Beheren en vervangen van de bestaande AED's**

Omschrijving

In 2024 is er extra budget beschikbaar gesteld om inwoners van Twenterand op te leiden en te trainen in het gebruik van een AED. De AED-werkgroepen zijn hiermee aan de slag gegaan en hebben de focus op het opleiden, trainen en bereiken van jongeren gelegd. Het netwerk van AED's is nog steeds dekkend en daar zijn we trots op!

- **Voortzetten van het Scheidingspunt**

Omschrijving

Ook in 2024 is het scheidingspunt doorgezet. De ontwikkelingen qua kennis die landelijk, regionaal en lokaal beschikbaar is over scheidingen en de gevolgen hiervan voor kinderen volgen elkaar in rap tempo op. Met dit als reden wordt er nu rond de feestdagen, vakanties en gevoelige dagen als moeder- en vaderdag aandacht gevraagd voor de situatie waarin kinderen verkeren. In de toekomst willen we breder kijken naar het vraagstuk rondom scheidingsproblematiek en hier integraal een afweging in maken. Ook op Twents niveau wordt gekeken of samengewerkt kan worden vanuit 1 visie op dit thema. Dit is onderdeel van de Aanpak Wachttijden Twente vanuit Samen14.

Metingen

Beleidsdoelen	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Hulp is geboden waar nodig							
Aantal beschikbare en in kaart gebrachte AED's (incl. AED's in particulier eigendom)	115	117****	91	91	81	80	Hartslagnu.nl
Minimaal aantal inwoners uit Twenterand die staan ingeschreven op www.hartslagnu.nl	1013	938	1100	1011	917	900	Hartslagnu.nl
Mate waarin hulpverlening bij tijdelijk huisverbod wordt aangeboden (%)*	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Mate van acceptatie hulpverlening bij tijdelijk huisverbod (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal basisscholen met voorlichting over middelengebruik	20	20	0	1**	2**	17	Tactus Verslavingszorg, Firstaid

* Tot en met augustus 2020 gaat het om 3 thv's in de gemeente Twenterand

** In verband met de coronamaatregelen zijn verschillende voorlichtingen niet doorgegaan. Met de scholen is afgestemd hoe hiermee om te gaan.

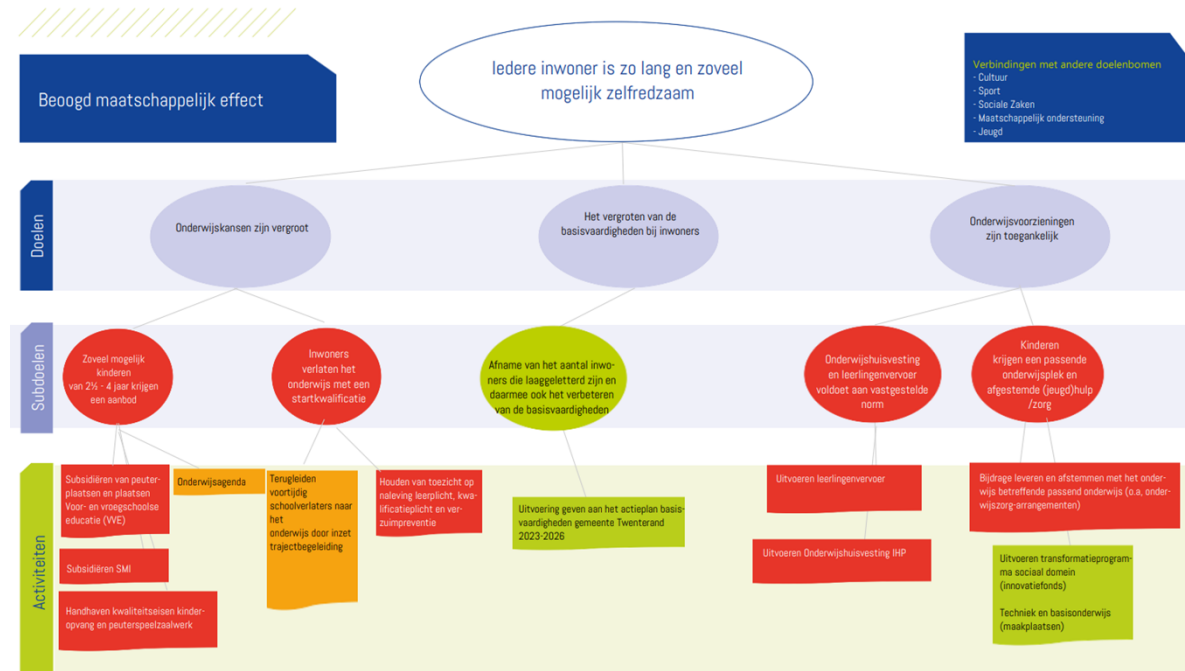
*** In verband met de coronamaatregelen hebben er 7 scholen tot aan de zomervakantie voorlichtingen afgenomen. De aantallen voor de tweede helft na de zomervakantie zullen wederom afhankelijk zijn van corona.

**** 98 van de 115 AED's zijn 24/7 beschikbaar

Doelenboom Onderwijs

Doelenboom

Onderwijs | 2024

Beoogd maatschappelijk effect: Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam.

Doel: Onderwijsachterstanden zijn teruggedrongen

Het doel van onderwijsachterstandenbeleid is in een vroegtijdig stadium achterstanden en problemen bij kinderen signaleren. Zo kan tijdig de juiste ondersteuning geboden worden en hebben kinderen op vervolgonderwijs een betere start. Tevens hopen we met deze preventieve inzet in de toekomst minder vaak jeugdhulpvoorzieningen in te zetten. Belangrijk is hierin de doorgaande lijn van prenatale zorg tot onderwijs.

Doel: Inwoners hebben voldoende basisvaardigheden om mee te doen aan de samenleving

Laaggeletterden zijn niet of sterk verminderd in staat om gedrukte of geschreven informatie te gebruiken en kunnen hierdoor minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. Onze doelstelling is om te komen tot een vermindering van de laaggeletterdheid in Twenterand met als resultaat een grotere kans op geluk, gezondheid en groei van onze inwoners.

Doel: Onderwijsvoorzieningen zijn toegankelijk

De voorzieningen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan de normen die in de lokale verordeningen zijn vastgelegd. Tevens zorgt de gemeente dat er in specifieke gevallen extra ondersteuning beschikbaar is voor kinderen in aanvulling op een passende onderwijsplek, zoals het passend onderwijs beoogt.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Zoveel mogelijk kinderen van 2 1/2 - 4 jaar krijgen een aanbod

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Handhaven kwaliteitseisen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk**

Omschrijving

Bereik doelgroep kinderen

In de gemeente Twenterand wordt nauw samengewerkt tussen kinderopvang, peuteropvang en basisscholen om ervoor te zorgen dat kinderen met zo min mogelijk achterstand aan de basisschool beginnen. Op veel opvanglocaties wordt voorschoolse educatie aangeboden, gericht op de stimulering van taalontwikkeling, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden.

In 2023 is de monitor live gegaan die inzichtelijk maakt hoeveel doelgroepkinderen in beeld zijn én hoeveel kinderen gebruikmaken van voorschoolse educatie. In 2024 is deze monitor voor het eerst gebruikt, en de gebruikerservaringen zijn positief. Uit de monitor is gebleken dat er in 2024 115 doelgroepeuters zijn bereikt. Daarnaast waren er 56 kinderen niet bereikt, wat kan worden verklaard door verschillende redenen van ouders (zoals geloofsovertuigingen, praktische bezwaren of leeftijdsoverwegingen). De monitor biedt handvatten om beter inzicht te krijgen in hoeveel kinderen er niet worden bereikt en kan hierdoor gericht actie ondernemen.

Handhaving en inspectie

Vanaf 1 januari 2024 zou het flexibele landelijke toezicht worden ingevoerd. Echter, dit is uitgesteld. Er is een overgangperiode waarin de GGD'en en gemeenten de ruimte krijgen om hiermee aan de slag te gaan. In 2024 heeft afstemming plaatsgevonden tussen de GGD en gemeenten over het flexibele toezicht. Hierdoor zijn de inspecties uitgebreider dan voorheen, wat leidt tot een overschrijding op handhaving. Hier staat slechts een minimale vergoeding vanuit het Rijk tegenover.

In 2024 is op regionaal niveau gewerkt aan het nieuwe handhavingsbeleid, mede door ontwikkelingen zoals flexibele inspectieactiviteiten, de aanpassing van boeteregels aan het strafrecht, een grotere nadruk op het evenredigheidsbeginsel en meer duidelijkheid over de redenen voor het opleggen van sancties. In 2025 is het aan elke gemeente om het beleid zelfstandig vast te stellen.

In 2023 voerde de Inspectie van het Onderwijs een risicoanalyse uit op basis van onze verantwoording, de GIR en het LRK. De conclusie was dat er geen reden was voor verder contact, wat aantoont dat onze aanpak van toezicht en handhaving effectief is. Deze werkwijze hebben we in 2024 voortgezet.

Eisen kinderopvang en gastouders

Vanaf 1 januari 2024 zijn aangepaste eisen voor de kinderopvang doorgevoerd om het personeelstekort en de werkdruk in de sector te verminderen. Bij de gemeente Twenterand zijn geen signalen ontvangen dat dit heeft geleid tot een daling van het personeelstekort en/of de werkdruk. Een mogelijke verklaring is dat de wet ervoor heeft gezorgd dat er méér kinderen per pedagogisch medewerker mogen worden opgevangen, waardoor de ervaren werkdruk juist kan toenemen. Het personeelstekort en de hoge werkdruk kunnen de komende jaren verder oplopen, mede door de invoering van een hoge inkomensafhankelijke vergoeding voor kinderopvang voor werkende ouders vanaf 2027.

Daarnaast zou het kabinet op 1 januari 2024 de kwaliteitseisen voor gastouderopvang aanscherpen. Gastouders moeten voldoen aan strengere eisen op het gebied van het pedagogisch klimaat. De invoering van deze wet is echter uitgesteld, omdat de sector meer tijd nodig heeft om zich voor te bereiden. Voor de gemeente heeft de verhoging van kwaliteitseisen gevolgen voor de inspecties. In 2025 is de wet alsnog ingegaan, wat tevens zal leiden tot hogere inspectiekosten.

Taalachterstanden Oekraïense kinderen

Eind 2024 werd geconstateerd dat de Oekraïense kinderen een te grote taalachterstand hadden om mee te doen aan het reguliere VVE-programma. De gemeente Twenterand heeft gesprekken gevoerd met aanbieder Humankind en school SCO-T over wat hiervoor nodig is. Dit zal in 2025 verder worden uitgewerkt.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoet aan vastgestelde norm

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeren leerlingenvervoer**

Omschrijving

Het leerlingenvervoer per taxi in de gemeente is medio 2024 overgegaan naar een andere vervoerder. Vanaf 1 augustus gold dit voor het dagbestedings- en jeugdwetvervoer en het leerlingenvervoer. De eerste maanden kenmerkten zich door opstartproblemen, waardoor het aantal klachten en vragen sterk toenam. Hoewel dit deels inherent is bij de start van een nieuw vervoersgebied en een nieuw schooljaar, was er toch sprake van een duidelijke piek direct na de zomervakantie. In samenwerking met de andere betrokken gemeenten (Wierden en Hellendoorn) en de vervoerder is een verbeterplan opgesteld, waardoor de situatie zich vanaf december stabiliseerde.

- **Uitvoeren Onderwijshuisvesting IHP**

Omschrijving

De Sleutel

Het leerlingenaantal van SBO de Sleutel is de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid en lijkt een structurele toename. Een structurele toename in speciaal basisonderwijs, terwijl onderwijs streeft naar inclusief onderwijs is verklaarbaar door de functie die de Sleutel vervult in het onderwijslandschap. In onderling overleg met het schoolbestuur en andere partijen in de brede school Vroomshoop denken mee over de functie van de Sleutel binnen het onderwijslandschap, waarbij een huisvestingsvraagstuk naar boven komt. De Sleutel en de gemeente Twenterand zijn hierover met elkaar in gesprek, dit kan financiële gevolgen hebben en is reeds benoemd bij de kadernota dat we een haalbaarheidsonderzoek willen laten uitvoeren.

De Oranjeschool

In de raad van 1 oktober 2024 is de kredietaanvraag voor de nieuwbouw Oranjeschool vastgesteld. In 2024 is bouwbegeleidingsbureau Lindhorst van start gegaan met het projectteam en heeft er een architectenselectie plaatsgevonden.

De Fontein

Aan het einde van 2023 maakte het schoolbestuur SCOT bekend dat de twee locaties van basisschool De Fontein samengevoegd zouden worden. Dit besluit zorgde in 2024 voor veel onrust en leidde tot intensief overleg tussen de ambtelijke organisatie, het schoolbestuur en de inwoners. Ook werden hierover raadvragen gesteld. Er ontstond verwarring over de verantwoordelijkheden en beslissingsbevoegdheden van zowel de gemeente als het schoolbestuur. De gemeente voerde gesprekken met SCOT om de communicatie te verbeteren en zette zich actief in om inwoners gerust te stellen en hun vragen te beantwoorden. De samenvoeging van de twee scholen in Westerhaar vergde daardoor een aanzienlijke inzet van bestuur en de ambtelijke organisatie.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Kinderen krijgen een passende onderwijsplek en afgestemde (jeugd)hulp/zorg

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Extra uren bewegingsonderwijs**

Omschrijving

In 2024 hebben alle basisscholen bewegingsonderwijs aangeboden in gemeentelijke sportaccommodaties en in Het Punt en de Klaampe. De extra uren zijn hierbij ingezet.

Metingen

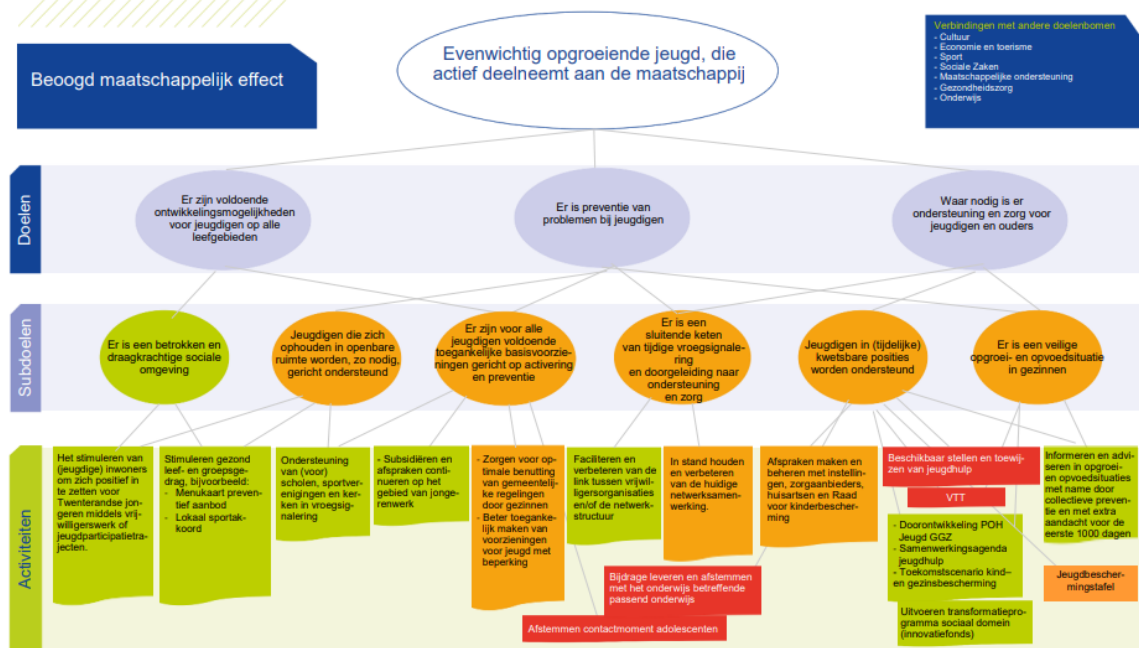
Beleidsdoelen	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Basisvaardigheden zijn vergroot							
Aantal peuters dat wordt bereikt (zowel reguliere peuters als doelgroeppeuters (VVE))	520	553	506	452	418	313	Opgave instellingen
Aantal cursisten die een taal cursus volgen bij het ROC	38	39	58	42	38	40	ROC
Aantal cursisten aangemeld via Taalpunt	250	239	58	18	31	90	Taalpunt
Aantal leerlingen leerlingenvervoer *	370	368	333	366	298	282	Interne systemen

* De gerealiseerde cijfers vanaf 2023 is de peidatum 1-4 van dat jaar

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Jeugd | 2024

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel: Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de jeugd op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk. Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waarin de Twenterandse jeugd zich kan ontwikkelen.

Doel: Er is preventie van problemen bij jeugd

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroevragen uitgroeien tot zorgvragen.

Doel: Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken, met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp**

Omschrijving

Hervormingsagenda jeugdzorg (nationaal)

Het doel van de Hervormingsagenda Jeugdzorg is om het stelsel rondom jeugdigen beter te laten functioneren en financieel houdbaar te maken. Na langdurige onderhandelingen hebben gemeenten en het Rijk in april 2023 overeenstemming bereikt over een passend financieel kader voor de hervormingen. Hierdoor wordt het ingroeipad voor besparingen verzacht en vervalt de extra bezuiniging van €100 miljoen in 2024. Dit betekent dat er in 2024 en 2025 in totaal €385 miljoen extra beschikbaar komt voor jeugdzorg. Dit neemt niet weg dat per 2026 de grote bezuiniging blijft staan. Desondanks blijft kostenbeheersing een grote uitdaging, waarvoor scherpe keuzes nodig zijn. De Hervormingsagenda bevat zowel maatregelen die investeren in kwaliteitsverbetering als maatregelen die (op termijn) besparingen opleveren. Daarbij is ook rekening gehouden met de kosten voor de implementatie van deze maatregelen. Echter, een aanzienlijk deel van het besparingspotentieel is nog onzeker. Daarbij geldt dat Twenterand al diverse maatregelen, zoals POH jeugd heeft getroffen. Om hierop toe te zien, is een Commissie van deskundigen ingesteld. De verwachting is dat deze begin 2025 gepubliceerd wordt.

OZJT/ SamenTwente/ Samenwerkingsagenda Regiovisie Jeugdhulp Twente

Regionale samenwerking blijft voor Twenterand onmisbaar voor voldoende kwaliteit, capaciteit en kostenbeheersing. Via de samenwerkingsagenda Jeugd gaan we regionaal de uitdaging aan om wachtlijsten te bestrijden, afschalen van zorg te bevorderen, intramurale zorg om te zetten naar ambulante zorgvormen en grote voorzieningen om te bouwen naar kleinschalige woonvormen. Deze ombouw heeft effect op de tarieven. Daarom is het noodzakelijk om de instroom te verminderen. Dit gaan we doen door de ontwikkeling van meer ambulante alternatieven. Eigen initiatieven in Twenterand zijn hierbij van belang. Lokaal is het noodzakelijk om de sociale basis te versterken en om invulling te geven aan normaliseren, preventie en het ontmoedigen van claimedrag. Dit is een belangrijk thema in de IBN en een lange termijn traject met grote financiële impact, maar wel noodzakelijk om de menselijke maat en continuïteit te bieden voor onze inwoners.

Doorontwikkeling toegang tot het sociaal domein en het lokaal team

Twenterand wil komen tot een toekomstbestendig model voor de toegang tot het Sociaal Domein, waarbij de inwoner de weg weet te vinden, de vraag centraal staat, de werkwijze in de toegang eenduidig is en er integraal wordt (samen)gewerkt. Daarnaast vraagt de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd om een doorontwikkeling van een stevig lokaal team dat zelf ook lichte hulp kan bieden. Samen met betrokken partijen gaan we kijken waar we kunnen verbeteren op een manier die past bij onze schaal en de problematiek van onze inwoners. In 2024 is hier een bestuursopdracht voor vastgesteld, waarbij een kwartiermaker wordt geworven. De kwartiermaker is gestart in halverwege november en er wordt in 2025 een inrichtingsvoorstel verwacht.

Inkoop Jeugdhulp 2025

Het jaar 2024 heeft in het teken gestaan van de contractering ten behoeve van de inkoop jeugdhulp vanaf 2025. Vanaf de tweede helft van 2024 heeft de implementatie plaatsgevonden. Per 1 januari 2025 gelden de nieuwe contracten en afspraken. De gemeente Twenterand heeft regionaal bijgedragen aan de ontwikkeling van de inkoop door het leveren van capaciteit. Lokaal zijn diverse uitvoerende medewerkers betrokken geweest ten behoeve van een goede implementatie.

Aanbieders onder druk

Binnen het huidige onrustige jeugdhulp- zorglandschap zien we dat de continuïteit van jeugdhulp bij een aantal aanbieders in gevaar komt. Redenen hiervan zijn divers en oorzaken niet eenvoudig te verhelpen. Daarbij kan gedacht worden aan hoge energiekosten, personele kosten of het leveren van zeer specialistische zorg. De risico's op discontinuïteit van jeugdhulp worden zoveel mogelijk beperkt in het belang van de jeugdigen en hun verzorgers. In 2024 is er blijvende aandacht geweest voor het ontstaan of voortduren van continuïteitsrisico's. Het blijft van belang om vroegtijdig te signaleren en om de risico's te beheersen wanneer de ernst ervan toeneemt. Daar waar nodig zijn er passende, objectieve en weloverwogen besluiten genomen over het al dan niet (financieel)

ondersteunen van jeugdhulpaanbieders.

Onderzoek reële tarieven

In het eerste kwartaal 2024 is er uitvoering gegeven aan de effecten van het onderzoek naar reële tarieven welke in 2023 heeft plaatsgevonden. Eind van het eerste kwartaal 2024 heeft een verrekening plaatsgevonden van de betalingen over 2023. De effecten van het onderzoek zijn verwerkt binnen de indexatie van de tarieven over 2024. Hierdoor is er geen herstelactie nodig geweest over het jaar 2024.

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering verlaging caseloadnorm

De afgelopen jaren stond de jeugdbescherming en jeugdreclassering vaak in de schijnwerpers vanwege de hoge werkdruk. Hierdoor kregen kinderen en gezinnen niet altijd op tijd de benodigde jeugdbescherming en -hulp. In 2023 verhoogde de regio Twente al de tarieven om de caseload per medewerker te verlagen. Daarnaast werd in maart 2023 een principeakkoord bereikt over de verdere afbouw van de caseload voor jeugdbeschermers.

Voor 2024 is afgesproken dat de caseload stapsgewijs wordt teruggebracht naar maximaal 12 kinderen per fulltime medewerker. Ondanks de krappe arbeidsmarkt is het gecertificeerde instellingen gelukt om deze norm te halen. De bijkomende kosten voor 2024 konden binnen de begroting worden opgevangen, doordat tijdig was geanticipeerd op de stijgende uitgaven.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is een veilige opgroei- en opvoedsituatie in gezinnen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Omschrijving

Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming

De huidige jeugdbeschermingsketen is complex georganiseerd met vele betrokken organisaties. De vele schakels sluiten niet altijd op elkaar aan, met als gevolg dat de juiste hulp en bescherming tekort kan schieten. Om hier verandering in te brengen is er een landelijk programma Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming gestart. In Twente werken we de komende jaren in pilots aan 'andere/nieuwe' oplossingen voor kinderen/jongeren/ gezinnen met ernstige veiligheidsrisico's. Dit richt zich vooral op de samenwerking tussen onze lokale toegang (jeugd/Wmo) en de jeugdbeschermingsorganisaties Veilig Thuis Twente, Raad voor de Kinderbescherming en Geïndiceerde instellingen (GI's).

In 2024 heeft de regio onderzoek gedaan naar de implementatie van het toekomstscenario in Twente. Daarnaast hebben de verantwoordelijke ministeries in november aangekondigd toe te willen werken naar de vorming van nieuwe regionale veiligheidsteams. In deze teams worden Veilig Thuis, de gecertificeerde instellingen en een deel van de Raad voor de Kinderbescherming samengebracht. Om dit proces verder vorm te geven, heeft HHM vanuit de regio de opdracht gekregen om met het vervolg aan de slag te gaan. In 2025 zal een kwartiermaker worden aangesteld om de verdere uitwerking te begeleiden.

- Veilig Thuis Twente

Omschrijving

Implementatie regionale visies Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en Mensenhandel

Vanuit de regionale visie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en Mensenhandel en een lokale aanpak hebben we verder gewerkt aan bewustwording bij zowel professionals als het brede publiek. Daarnaast is gestimuleerd dat het besluit verplichte Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling binnen organisaties en scholen in Twenterand wordt gebruikt. Tenslotte wordt ingezet op het verstevigen van de integrale aanpak en samenwerking vanuit Zorg en Veiligheid. Meer bewustwording kan leiden tot meer meldingen.

VTT / kerntakendiscussie

In mei 2024 is een onderzoek gestart met een bredere focus op alle taken van VTT binnen de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling en de samenwerking in de keten. Uit het onderzoek volgt een nieuwe ontwikkelrichting die past binnen de richting van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming en de Hervormingsagenda jeugd. Het onderzoek is in het najaar opgeleverd en op

basis hiervan wordt de kerntaken discussie binnen SamenTwente gevoerd. In 2025 wordt een definitieve uitspraak over de ontwikkelingsrichting van Veilig Thuis verwacht, waarbij ook wordt gehouden bij de landelijke ontwikkelingen van het Toekomst Scenario Kind en Jeugdbescherming.

Metingen

Beleidsindicatoren	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Voor alle jeugdigen zijn er voldoende en toegankelijke voorzieningen							
Aantal activiteiten dat door jongeren zelf wordt georganiseerd bij St. Zorgzaam Twenterand (SZST)	-	109	66	100	42	56	Stichting ZorgSaam Twenterand (SZT)
Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders							
Aantal bezoekers CJG Loket	30	41	48	21	34	64	SZT
Aantal Bezoekers website Loes.nl	400.000	*	514.907	326.273	364.556	337.134	SZT/GGD
Aantal uitgevoerde trajecten BOR	0***	2	4	3	3	5	Humanitas
Aantal uitgevoerde trajecten Homestart	0***	1	3	0	1	2	Humanitas
Er is een sluitende keten van tijdige vroeg signalering en doorgeleiding naar ondersteuning en zorg							
Aantal jongeren gemeld in het zorgnetwerk door SZT	31	136	152	125	74	46	SZT
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund							
Aantal individuele coaching plannen door SZT	110	27	38	28	17	20	SZT
Aantal jeugdige/jongvolwassen vrijwilligers dat betrokken is bij het jongerenwerk van SZT	58****	139	136	157	24	108	SZT
Een overzicht van vrij toegankelijke voorzieningen per kern.	gereed	1	1	1	1	1	
Totaal aantal jeugdhulpvoorzieningen	971	nvt	1.144	1.040	1.292	717	Interne systemen
totaal aantal jeugdigen uniek	620	nvt	689	661	733	-	Interne systemen
Er is een expertisecentrum duurzame gezinsvormen gerealiseerd	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee		
er is een regionaal meldpunt loverboyproblematiek / mensenhandel Twente gerealiseerd	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee		
De vier jeugdwelzijnorganisaties zijn betrokken bij herpositionering jongerenwerk hebben gezamenlijke werkafspraken gemaakt *	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	Ja		
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund							
Totaal aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen*	1039	1020	1048	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met verblijf **	193	138	149	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met ambulante zorg **	961	910	935	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met een maatregel (ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing) **	136	116	136	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke gezinnen/ jeugdigen die ondersteuning hebben gekregen via gezinswerk *****	87						Inclusio

*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

** Jeugdigen kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen

*** Op verzoek van organisatie is deze subsidierelatie ontbonden.

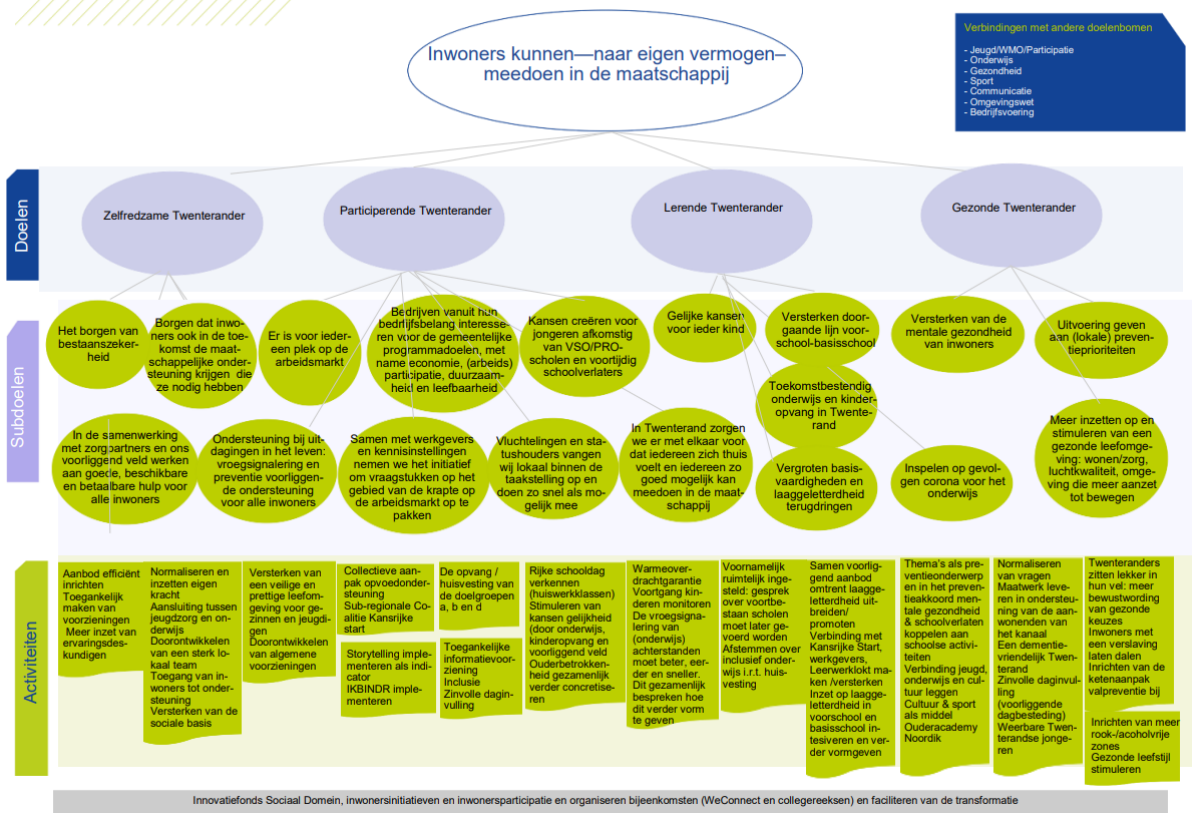
**** Dit aantal is exclusief niet gemeentelijk gefinancierde activiteiten

***** Het gaat hierbij om het aantal casussen, waarbij zowel de nog actief zijnde casussen die zijn gestart in eerdere jaren en nieuwe casussen in 2024 zijn meegenomen

Doelenboom Transformatie Sociaal Domein

Doelenboom

Doelenboom Ontwikkelprogramma Transformatie Sociaal Domein 2024

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand willen we dat iedereen -naar eigen vermogen- mee kan doen in de samenleving. Gemeente, inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en verenigingen moeten voor elkaar klaar staan en de handen ineenslaan. Om hieraan te werken de komende jaren is het nieuwe sociaal beleid in onze integrale beleidsnota 2023-2026 vastgelegd: overkoepelende doelen voor verschillende levensgebieden worden hierin beschreven. Het bereiken van de doelen gaat aan de hand van verschillende activiteiten, waarvan de invulling samen met betrokkenen wordt gedaan middels de maatschappelijke agenda. De doelenboom Transformatie behelst dus het raamwerk van de maatschappelijke agenda (MAG). Daarbij is dit het vertrekpunt, maar is niet alles in beton gegoten en kunnen door in te spelen op kansen activiteiten uitgeruild worden. De MAG is omvangrijk zoals in de activiteitenlaag in de doelenboom hierboven is weergegeven. De prioriteiten van 2024 zijn een selectie van bovenstaande activiteiten en staan tekstueel hieronder per subdoel vermeld.

In de MAG wordt vastgesteld wat er nodig is voor realisatie van de ambities voor de zelfredzame, participerende, lerende en gezonde Twenterander. Hierbij wordt er op een nieuwe manier gewerkt: we stellen doelen (integrale beleidsnota) en kijken vervolgens naar de resultaten die we gezamenlijk moeten behalen of verbeteren om deze doelen te behalen. Aan de hand van de resultaten worden de activiteiten aangepast. Om de doelen en resultaten te behalen is samenwerking van groot belang: organisaties, verenigingen, ondernemers en inwoners nemen zelf initiatief en bedenken hoe we de doelen samen gaan bereiken. Zo zorgen we er samen voor dat elke Twenterander mee kan doen en dat de sociale basis zo sterk mogelijk is.

Doel: Zelfredzame Twenterander

Elke inwoner kan voorzien in zijn bestaan en kan meedoen aan de samenleving.

Doel: Participerende Twenterander

Elke inwoner neemt deel en draagt bij aan de maatschappij.

Doel: Lerende Twenterander

Inwoners krijgen en benutten kansen om zich te (blijven) ontwikkelen.

Doel: Gezonde Twenterander

Inwoners zijn gezond en hebben een gezonde leefstijl.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Borgen dat inwoners de ondersteuning kunnen krijgen die ze nodig hebben

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Normaliseren en inzetten eigen kracht**

Omschrijving

In 2024 heeft het thema 'normaliseren' haar beslag gevonden in de eerste Maatschappelijke Agenda. Hier hebben we samen met partners, het thema afgepeld en opgedeeld in de onderdelen positieve gezondheid, inzet eigen netwerk en tijdig op- en afschalen. Positieve gezondheid is de basis geworden voor de benadering van inwoners, waarbij de persoonlijke sociale basis en het eigen netwerk van een inwoner een grotere rol speelt. Organisaties zijn bij elkaar op werkbezoek geweest, hebben kennis gemaakt met het werken met ervaringsdeskundigen, hebben scholingen en trainingen kunnen volgen over de methodiek van positieve gezondheid en we hebben een kartrekker positieve gezondheid aangesteld. Ook worden scholen, sportverenigingen en cultuuraanbieders zich meer en meer bewust van de signalerende en normaliserende rol die ze in het leven van een inwoner kunnen hebben.

- **Toegang van inwoners tot ondersteuning**

Omschrijving

In 2024 is het visieertraject met de VNG afgerond en inmiddels is er een kwartiermaker toegang aangesteld die de gemeente en haar partners begeleidt in de ontwerpfase. Partners weten elkaar en de gemeente beter te vinden en er is gewerkt aan onderlinge verhoudingen door het instellen van meer strategisch accounthouderschap en structurele gezamenlijke overleggen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Samen met samenwerkingspartners werken aan optimale hulp voor alle inwoners

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Aanbod efficiënt inrichten**

Omschrijving

Op speciaal georganiseerde MAG-dagen en MAG-avonden is er gewerkt aan de samenwerking en verbinding tussen maatschappelijke organisaties. Dit heeft als resultaat gehad dat men nu samenwerkt om het aanbod rondom armoedebestrijding middels een flyer inzichtelijk te maken en elkaar meerdere keren per jaar ziet om onderling aanbod af te stemmen.

- **Doorontwikkelen van algemene voorzieningen**

Omschrijving

Om inwoners op een laagdrempelige manier zo vroeg mogelijk ondersteuning te kunnen bieden, is het noodzakelijk dat algemene en voorliggende voorzieningen toegankelijker worden. Hierop moet de sociale basis worden toegerust en daarom is in 2024 de inzet van de praktijkondersteuners van de huisartsen uitgebreid, is er meer inzet op systeemgerichte hulp (jongerenwerk en gezinswerk) en

wordt er hard gewerkt aan het neerzetten van voorliggende dagstructurering. Hierdoor wordt gewerkt aan de transformatie van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag.

- **Versterken van een veilige en prettige leefomgeving voor gezinnen en jeugdigen**

Omschrijving

Huiselijk geweld en kindermishandeling hebben een grote impact op het leven van betrokkenen en op de samenleving. Vanuit de regionale visie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en een lokale aanpak werken we eraan om deze onveilige situaties te herkennen, te stoppen én te voorkomen. Twenterand is actief aangehaakt bij het Toekomstscenario, zodat we (zodra hier meer duidelijkheid over is) kunnen werken aan 'andere/nieuwe' oplossingen voor kinderen/jongeren/ gezinnen met ernstige veiligheidsrisico's.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Ondersteuning bij uitdagingen in het leven: vroegsignalering en preventieve voorliggende ondersteuning voor inwoners

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Collectieve aanpak opvoedondersteuning**

Omschrijving

Om problemen zo vroeg mogelijk te signaleren en om moeilijkheden bij de opvoeding te normaliseren, is een collectieve aanpak van opvoedondersteuning van groot belang. In 2024 is er ingezet op het delen van signalen zodat dit vervolgens vertaald kan worden in collectief aanbod. Daarnaast werken we regionaal met LOES van de GGD. Door hier actief aandacht aan te schenken in onze gemeente, bieden we laagdrempelige ondersteuning bij hulpvragen.

- **Sub-regionale Coalitie Kansrijke start**

Omschrijving

Kansrijke Start is aanbesteed. In Twenterand wordt gewerkt middels een sub-regionale coalitie om de meest kwetsbare zwangeren en gezinnen te ondersteunen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is voor iedereen plek op de arbeidsmarkt

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **IKBINDR implementeren**

Omschrijving

IKBINDR is een initiatief waarbij een leven lang ontwikkelen wordt gepromoot. In 2024 is gestart met de implementatie.

- **Storytelling implementeren als indicator**

Omschrijving

Wat is jouw verhaal? Dat is de gedachte achter storytelling. In het sociaal domein en dan specifiek de arbeidsmarkt hebben we het vaak over cijfers en resultaten. Het verhaal is echter nooit zichtbaar, terwijl we met deze verhalen een meerwaarde kunnen creëren voor de lezer. Door het implementeren van storytelling als indicator worden bereikte effecten zichtbaar. Hierbij is wederom samengewerkt met betrokkenen zoals inwoners, Ontplooi en Larcom. In 2024 gestart (o.a. bij de rapportage Inclusieve arbeidsmarkt), in 2025 gaan we hiermee door.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: In Twenterand zorgen we er met elkaar voor dat iedereen zich thuis voelt en iedereen zo goed mogelijk mee kan doen in de maatschappij

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Inclusie**

Omschrijving

Zoals in doelenboom gezondheid beschreven, is er in 2024 voor het eerst een budget vrijgemaakt waarmee gewerkt wordt aan brede inclusie. Inclusie vraagt om interactie. In 2024 is onderzocht of er een adviesraad Inclusie gevormd kan worden. Hierbij wordt gedacht aan een groep waar onze inwoners over specifieke thema's hun ervaringskennis kunnen inbrengen, zodat projecten, beleid en communicatieuitingen zo goed mogelijk aansluiten bij de doelgroep.

- **Toegankelijke informatievoorziening**

Omschrijving

Toegankelijke informatie is een van de speerpunten binnen ons inclusiebeleid. Relevante informatie moet voor iedereen beschikbaar zijn, altijd. De leesbaarheid van brieven van zowel partners als onszelf, de leesbaarheid van onze online communicatie en ga zo maar door. Samen met partners werd er ook in 2024 gewerkt aan deze vorm van toegankelijkheid.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Versterken doorgaande lijn voorschool - basisschool en basisschool - voortgezet

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Voortgang kinderen monitoren**

Omschrijving

In samenwerking met de GGD is de VVE-monitor ontwikkeld en ingevoerd. Deze heeft in 2024 zijn beslag gevonden en is samen met de VVE-aanbieders geïmplementeerd.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Vergroten van basisvaardigheden

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Inzet op laaggeletterdheid in voorschool en op basisschool intensiveren en verder vormgeven**

Omschrijving

Het onderwijs – te beginnen bij de voorschool – speelt een belangrijke rol in zowel het signaleren, benoemen, aanpakken en doorverwijzen van zowel kinderen als hun ouders. Hoe eerder onderwijsachterstanden gesignaleerd worden hoe sneller er passende ondersteuning geboden kan worden. In 2024 is daarom de samenwerking met/op scholen geïntensiveerd.

- **Samen voorliggend aanbod omtrent laaggeletterdheid uitbreiden/promoten**

Omschrijving

In 2024 is er een start gemaakt met voorliggend aanbod rondom het signaleren van lage basisvaardigheden en aanbod rondom het verbeteren van gezondheidsvaardigheden bij mensen met lage basisvaardigheden. Ook is er ingezet op bewustwording bij partners over het signaleren van lage basisvaardigheden (waar dit tot problemen leidt).

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Versterken van de mentale gezondheid van inwoners

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Een dementievriendelijk Twenterand

Omschrijving

Twenterand vergrijst. Om die reden is het van belang onze gemeente toe te rusten op de toekomst: er zullen namelijk meer mensen met dementie komen. Om de gehele sociale basis van inwoners handvatten te bieden om met deze ontwikkeling om te gaan, is er ingezet op een meer dementievriendelijk Twenterand. Er worden trainingen 'omgaan met dementie' uitgevoerd en er is onderzocht wat de behoeften van mensen met dementie en hun mantelzorgers in de gemeente Twenterand zijn. In 2025 geven we hier een vervolg aan.

- Maatwerk leveren in ondersteuning van de aanwonenden van het kanaal

Omschrijving

Binnen de gemeente is deze specifieke doelgroep inwoners van belang. Dit is een doelgroep die veel last heeft van stress, depressie en andere gezondheidsproblemen door de onzekere situatie waarin ze verkeren. Binnen het project is hier blijvende aandacht voor. Dit liep ook in 2024 onverminderd door.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: uitvoering geven aan (lokale) preventieprioriteiten

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Inrichten van de ketenaanpak valpreventie bij ouderen

Omschrijving

De gevolgen van een val leiden tot hoge kosten voor de gehele maatschappij. Omdat gemeenten het dichtst bij de inwoners staan, is het inrichten van de ketenaanpak een gemeentelijk project geworden. Samen met betrokkenen is de ketenaanpak gestart, zijn er verschillende valpreventie interventies vormgegeven en rusten we de sociale basis toe op deze nieuwe uitdaging: bewustwording van valrisico's.

- Twenteranders zitten lekker in hun vel: meer bewustwording van gezonde keuzen

Omschrijving

Binnen de gemeente wordt de gezonde leefstijl op een positieve manier uitgedragen. Hierbij wordt gekeken naar verschillende (risico)doelgroepen en hoe we hen het beste kunnen verleiden tot het maken van gezonde keuzen. Ook gaat het hierbij niet om pleisters plakken maar wordt er naar de gehele situatie gekeken. In de doelenboom gezondheid wordt hier verder op ingegaan, in de werkgroep met partners wordt er hard gewerkt aan de inzet van sport als middel en bewustwording van gezonde keuzen bij verschillende doelgroepen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Stimuleren van een gezonde leefomgeving

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Inrichten van meer rook-/alcoholvrije zones

Omschrijving

Het inrichten van rookvrije zones is vanuit de Rijksoverheid verplicht. In 2024 zijn er meer locaties bijgekomen, denk aan bijvoorbeeld speelplekken.

Beleidsdocumenten

De Maatschappelijke Agenda 2024 is begin 2024 verschenen en gebaseerd op de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2023-2026.

Wat heeft het gekost

Overzicht van baten en lasten Sociaal Domein

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
<i>Doelenboom sociale zaken</i>				
Lasten	22.584.534	24.535.706	17.220.081	142.200
Baten	17.619.476	16.241.876	7.873.604	4.072.486
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-4.965.059	-8.293.830	-9.346.477	3.930.286
<i>Doelenboom maatschappelijke ondersteuning</i>				
Lasten	14.170.019	14.827.150	14.246.693	11.549
Baten	7.496.811	7.358.215	6.246.115	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-6.673.209	-7.468.935	-8.000.578	-11.549
<i>Doelenboom gezondheidszorg</i>				
Lasten	1.560.662	1.582.042	951.329	6.217
Baten	464.422	428.655	0	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-1.096.240	-1.153.387	-951.329	-6.217
<i>Doelenboom onderwijs</i>				
Lasten	4.985.940	5.016.309	4.835.641	0
Baten	1.128.620	1.168.126	1.091.724	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-3.857.320	-3.848.183	-3.743.917	0
<i>Doelenboom jeugd</i>				
Lasten	20.825.831	20.410.119	20.268.275	0
Baten	675.539	708	708	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-20.150.293	-20.409.411	-20.267.567	0
Totaal programma lasten	64.126.987	66.371.326	57.522.019	159.966
Totaal programma baten	27.384.867	25.197.580	15.212.151	4.072.486
<i>Totaal saldo van baten en lasten</i>	-36.742.120	-41.173.746	-42.309.868	3.912.520
Mutaties reserves db sociale zaken	-3.892.904	-181.284	2.541	-3.930.286
Mutaties reserves db maatschappelijke ondersteuning	-562.662	132.500	50.000	11.549
Mutaties reserves db gezondheidszorg	6.217	83.720	30.000	6.217
Mutaties reserves db onderwijs	278.133	303.676	195.097	0
Mutaties reserves db jeugd	13.895	142.107	8.522	0
Totaal mutatie reserves	-4.157.321	480.719	286.160	-3.912.520
<i>Geraamd resultaat</i>	-40.899.441	-40.693.027	-42.023.708	0
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten voor resultaatbestemming</i>	4.431.627			
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten na resultaatbestemming</i>	-206.414			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op het programma 'sociaal domein' is €206.000 hoger dan geraamd. Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door onderstaande gegevens.

Sociale Zaken

- Op het budget voor Bijzondere Bijstand zien we een overschrijding van € 191.000. Dit komt door een overschrijding van ongeveer € 50.000 van de individuele inkomensvoorzieningen en de verstrekkingen bijzondere bijstand. Ondanks dat er minder aanvragen waren in 2024, lag het gemiddeld uitgekeerde

bedrag wel hoger. Deze overschrijding wordt gedekt vanuit de reserve minimabeleid. Het restant van de overschrijding wordt veroorzaakt doordat er nog voor € 142.000 aan energietoeslag is uitgegeven in 2024. Dit is gedekt uit de Algemene Risico Reserve, daar de overgebleven middelen voor energietoeslag bij de jaarrekening 2023 zijn gereserveerd voor de uitgaven in 2024.

- Op het Participatiebudget zien we een overschrijding van € 74.000. Dit wordt veroorzaakt doordat er tijdens de berap 2024 een prognose is gemaakt waarbij per abuis de extra inhuur van personeel niet is meegenomen.
- Het nadeel van € 308.000 wordt veroorzaakt door de afrekeningen van de TOZO van de jaren 2023 en 2024. De afrekening 2023 is later binnengekomen en deze was destijds niet opgenomen in de jaarrekening 2023. Conform regelgeving is de afrekening verwerkt in 2024.
- Onder sociale zaken worden ook de budgetten voor Vluchtelingen, Vluchtelingen Oekraïne en Inburgering verantwoord. Deze budgetten tezamen laten een voordeel zien van bijna € 3.900.000. Dit voordeel wordt veroorzaakt door een hogere normvergoeding voor ontheemden en een voordeel in verband met de vergoeding vanuit het COA. Deze overschotten zijn net als voorgaand jaar gestort in de Algemene Risico Reserve.

Maatschappelijke Ondersteuning

- De eigen bijdrages WMO laat dit jaar een voordeel zien van € 47.000. Er zijn meer eigen bijdrages ontvangen dan er begroot zijn.
- De voorzieningen WMO laten een voordeel zien van € 165.000. Dit wordt veroorzaakt door een voordeel van € 101.000 op de rolstoelverstrekkingen en woningaanpassingen. Dit komt vooral door de strengere verordening en meer hergebruik van de voorzieningen die terug zijn gekomen. Ook is het een budget waarbij de vraag altijd onvoorspelbaar blijft. De overige voordelen komen voort uit de verkoop van middelen à € 30.000 die de gemeente niet meer in gebruik heeft. Ook de PGB die gekoppeld is aan de voorzieningen WMO laat een voordeel zien van € 34.000.
- Algemene voorzieningen WMO heeft een voordeel van € 59.000. Dit komt doordat er minder mensen gebruik hebben gemaakt van de gemeentepolis.
- Wat betreft de maatwerkvoorzieningen immaterieel WMO zien we een voordeel van € 95.000. Allereerst komt dit doordat het innovatiebudget, welke gedekt werd uit de reserve, niet volledig benut is. Namelijk een voordeel van € 38.000. Er heeft dus ook een lagere onttrekking uit de reserve plaatsgevonden. Verder is er een nadeel van € 30.000 op de verstrekking van scootmobielen. Er zijn meer scootmobielen verstrekt dan begroot was. Tot slot is er nog een voordeel op het dagbestedingsvervoer en de regiotaxi van € 65.000.
- Wat betreft de maatwerkdienstverlening 18+ zien we een voordeel van € 310.000. Dit wordt met name veroorzaakt door een afname van aantallen in de tweede helft van het jaar.
- Tot slot is er nog een incidenteel voordeel van € 60.000 die veroorzaakt wordt door een bijdrage vanuit de Twentse Koers voor de inzet van eigen personeel.
- Het bedrag dat vanuit de 2D's met WMO gemoeid is, zal in de reserve sociaal domein worden gestort.

Gezondheidszorg

- Op jeugdgezondheidszorg is er een overschrijding van € 72.000. Dit wordt veroorzaakt door een overschrijding van € 23.500 op het POH-budget. Dit wordt veroorzaakt door extra juridische kosten vanwege de inkoop van POH-uren en ook is er in september alsnog een extra huisarts mee gaan doen waar nog geen rekening mee was gehouden tijdens het opstellen van de begroting. Verder is er nog een nadeel van € 48.500 op de gemeentelijke bijdrage en de GGD-gerelateerde activiteiten.
- Op de budgetten van Openbare Gezondheidszorg zit een voordeel van € 32.000. Dit komt door een voordeel van € 73.000 vanwege de niet uitgegeven middelen voor Lang Gezond en de GIDS-gelden. Verder is er minder uitgegeven aan de bestrijding van processierups van € 10.000 en € 11.000 minder uitgaven voor toegankelijkheid. Ook is er een voordeel van € 14.000 vanwege minder onderhoud en trainingen wat betreft de AED's. Tegenover deze voordelen staat een nadeel van € 76.000 aan kosten voor de regio. De gemaakte kosten van de AED-trainingen en Toegankelijkheid worden gedekt uit de reserve.
- Op het budget voor WVGGZ is een onderschrijding van € 44.000. De pilot die van start zou gaan in 2024 is vanwege omstandigheden uitgesteld naar 2025.

Onderwijs

- De huurkosten gymonderwijs laat een eenmalig voordeel zien in 2024 van € 14.000.
- De kosten voor kinderopvang zijn in 2024 met ruim € 48.000 overschreden. De reden hiervoor is het gestegen aantal inspecties en diverse nadere onderzoeken n.a.v. diverse tekortkomingen.

Jeugd

- Op het gebied van de geïndiceerde jeugdzorg is sprake van een nadelig saldo van € 560.000*. Dit is ongeveer 4% van het gehele budget. Het aantal jeugdigen is, ten opzichte van het geprognosticeerde aantal, toegenomen in 2024. Aan de andere kant heeft het grillige declaratiepatroon van aanbieders, met name in de laatste 5 maanden van 2024, ervoor gezorgd dat de prognose die bij de berap werd gemaakt niet is uitgekomen. Met name de grote aanbieders hebben met terugwerkende kracht nog veel gedeclareerd over de eerdere maanden.
- Van de centrumgemeente Almelo is een bedrag van € 624.000 ontvangen inzake beschermd wonen. In de afgelopen jaren zijn in de regio minder kosten gemaakt dan de ontvangen rijksbijdrage. Dit bedrag is toegevoegd aan de reserve sociaal domein.
- Op individuele voorzieningen natura jeugd is een onderschrijding van € 88.000. Dit komt doordat er een groter aantal jeugdigen, dat gebruik ging maken van het jeugdwetvervoer, was begroot. Dit levert een voordeel op van € 50.000. Daarnaast is er nog € 38.000 over van het noodpotje dat beschikbaar is voor crisisgevallen.
- Het budget van PGB jeugd is onderschreden met € 23.500 vanwege minder uitgaven PGB dan begroot.
- Het bedrag dat vanuit de 2D's met Jeugd gemoeid is, zal uit de reserve sociaal domein worden onttrokken.